

Tisk je velesila!

Ali širiš
dober tisk?

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

na posamezni naslov
30 Din, na skupni 24 Din,
za inozemstvo 72 Din,
z Marijinim L. 100 Din,
za Ameriko 3 dolare

Štey. položnice 11-806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Novomašniki, pozdravljeni!

To nedeljo bo Krajina naša spet posebno blažena. Neštete množice bodo od vseh strani prihajale, žarečih lic, svetlih oči, da bodo videle Vas, novomašnike. Da vidijo, kako se pod Vašimi posvečenimi rokami sad naših širnih pšeničnih polj spreminja v Gospodovo Telo; kako se Hostije kot nova sonca dvigajo preko obzorij naših ravnin. Da vidijo svete kelihe, kjer je opojni sad naših bregov v Gospodovo Kri spremenjen, po Vaših rokah. Kako jih dvigate visoko, da više ni mogoče; kako postajajo bregovi naši nižji še, ponižni pred skrivnostjo s svetega palestinskega brega Kalvarije.

„Pojte hribke in doline“, pojte pesem novomašnikom! Vsi od visokih gospodov do zadnjega delavca bomo v Vas strmeli in željno čakali Vaš novomašniški blagoslov, da se v Njegovi moči znova radostni podamo na mnoge naše ceste, v pestrost vsakdanjega dela.

Večno veljavno so besede božjega Pisma: „Brez preliivanja krvi ni odpuščanja grehov!“ Ali se nevidno skrivnostno preliiva na žrtvenih oltarjih, ali vidno strahotno na bojnih poljanah.

Kdo torej ne bo pritrtil tistemu, ki je dejal, da nam je za vojno grozo zato prizanešeno, ker toliko novomašnikov vsako leto zadržuje pravičnost božjo nad našimi neštevilnimi grehi? Vsaj dozdej prizanešeno.

Nismo imeli svojih domačih knezov, le druge smo nekaj časa umeščali na Gosposvetskem polju; le malo malo svojih grofov smo imeli, „grofje celjski danes in nikdar več!“ — Duhovniki so vedni knezi naši, je drugi dejal.

Prišli ste oddaleč. Mnogi odtam, kjer že bojna vihra divja. Večina pa iz Slomškovega mesta. Zato tudi polni svetniškega duha!

Ali Vas smemo spomniti na veliko Slomškovo dedščino, na dobri tisk? Slomšek je ustanovil Mohorjevo družbo že leta 1852 kot prvo in edino slovensko knjižno društvo, ki pa je imelo le malo naročnikov. Na njegovo pobudo so potem leta 1860 ustanovili novo družbo kot bratovščino. Sedaj, ko je bila družba povezana s slovenskim verskim čustvovanjem; sedaj se je začela čudovito razširjati. In dozdej je ta Družba razdelila že nad 21 milijonov slovenskih knjig med ljudstvo; na god svetega Cirila in Metoda, 5. julija je slovesno obhajala 80 letnico plodonosnega dela.

Kar velja za Mohorjevo, velja tudi za tisk na splošno: idealizem duhovščine ga je rodil! Tudi našega, domačega. Idealizem duhovščine bo tisk ohranil in dvignil. Dober tisk.

Gotovo je tudi to en dokaz za Slomškovo svetost, da je Družbo sv. Mohorja ustanovil. Sorodni duhovi se srečujejo, svetniki s svetniki. — Če je Mohorjeva že ob svojem rojstvu imela izredno velik pomen, če je tisk že takrat bil mogočna sila, koliko šele danes. Svetniškim genijem je dano gledati v bodočnost: „vernim se dajejo prerokbe!“ Svetniški škof Slomšek je gotovo predvideval tudi velesilo tiska.

Za Slomškovo beatifikacijo bomo zelo lepo prispevali, če bomo za dober tisk delovali. — Ali naj Vam dokazujemo potrebo našega domačega tiska? Ko je pa kakor na dlani.

Polnost božje milosti je v Vas. Zato je Vaše spoznanje tudi jasnejše. Zato poleg neštevilnih prošenj ne boste pozabili goreče prošnje za dober tisk. S tem boste nadaljevali delo apostolov, ki so tudi pisali. Tudi s tem bo apostolski duh v Vas prišel. In česa smo danes bolj potrebni kot apostolskega duha? V času Katoliške akcije, ko se celo laikom daje poslanstvo in naloga, ki presega poslanstvo redovništva.

Supermaksimum beltinske grofice

Gospod minister za kmetijstvo je dne 8. jun. 1940 podpisal, na predlog banske uprave, rešitev, da se zemljišče, ki je bilo prepuščeno grofici Mariji Zichy v Beltincih kot supermaksimum, odvzame in uporabi za agrarno reformo.

Taj rešitvi je treba dodati nekaj zgodovine in nekaj zanimivih okolnosti: Zakon o agrarni reformi določa, da se sme veleposestniku prepustiti večja količina zemlje, kakor je pa to na splošno določeno, v primeru, če bo iz te zemlje imelo posebno korist gospodarstvo dotičnega okraja ali pa državno gospodarstvo sploh.

Na podlagi teh določb agrarnega zakona si je grofica v Beltincih izposlovala, da ji je bilo prepuščeno 370 oralov zemlje za živinorejo in 417 oralov za semenogojstvo postajo.

Za zemljo prepuščeno grofici, bi morala ta gojiti prvovrstno živino, ki bi jo kot plemensko odkupila država ali pa okoliški kmetje. Nasprotno je pa komisija banske uprave, ki je bila poslana na kraj posestva 1. avgusta 1939. ugotovila, da stanje vzreje živine ne odgovarja zahtevam vzornega vzgajališča in da stanje na semenogojstki stanici ni boljše. Komisija je celo ugotovila, da je živina okoliških kmetov boljša kot na veleposestvu in da zaradi tega niso izpolnjeni zakonski pogoji, pod katerimi je bila zemlja prepuščena.

Zaradi teh ugotovitev komisije, je gospod ban dr. Marko Natlačen 28. oktobra 1939. stavil predlog kmetijskemu ministru, naj se ta zemlja, po zakonu nazvana supermaksimum, odvzame in razdeli agrarnim interesentom.

Takoj po predlogu banske uprave so se začele v Beogradu najrazličnejše intervencije, da zemlja ostane veleposestvu.

Stvar se je na ta način zavlekla vse do letošnjega leta, ko je bil skrajni čas za odvzem, če smo hoteli rešiti zemljo kmetom. Kajti zakon o agrarni reformi odreja, da supermaksimum po desetih letih uživanja preide v last veleposestnika, če se mu do tega časa ne odvzame. V našem primeru, bi drugo leto preteklo deset let.

Organizacija za odvzem je v letošnjem letu prešla na širšo bazo. Priznati moramo, da so vsi prizadeti činitelji storili svojo dolžnost. Beltinska občina je poslala vloge na merodajna mesta, politična sreska organizacija je posegla vmes in posebej se je trudil poslanec tega sreza g. dr. Klar, ki je v ta namen potoval večkrat v Beograd. Razveseljivo dejstvo je tudi to, da je 16 katoliških akademikov, članov akad. društva „Zavednost“, izročilo dne 20. februarja 1940. v posebni

deputaciji obširno spomenico, kjer prosi g. bana, da tudi letos z vso svojo avtoriteto podpre akcijo za odvzem supermaksimuma. Treba je na tem mestu povdariti izredno razumevanje g. bana pri tem delu in njegovo inicijativnost, kakor tudi delo in pomoč šefa kmetijskega odseka pri banski upravi ing. Murija. V Beogradu je spravil z mrtve točke stvar in jo dokončno rešil g. minister dr. Krek z intervencijami pri ministru.

Jasno je, da nihče ne misli, da bo s temi nekaj orali zemlje rešen težki problem prekmurskega kmeta ali pa, da bo v pretežni večini zmanjšano izseljevanje. Važnost tega akta leži v tem, da so katoliška akademska mladina in vsi slovenski odgovorni činitelji pokazali odločnost, kadar se je bilo treba potegniti za malega človeka. Dalje je to tudi prva večja odločna gesta oblasti v Prekmurju, kar se tiče vprašanja kmečke zemlje. Upamo, da so to samo prvi začetki in da se bo vprašanje začelo tudi pri vseh drugih, ki pridejo v poštev, energično reševati.

Končno bo pa s tem mnogo pomagano okoliškim občinam in njihovim posestnikom, ki pridejo v poštev. Ljudem je treba dati zemlje in istočasno vzbujati ljubezen do te zemlje, posebno pri mladini. Primer naših izseljencev v Franciji, ko so nekateri izgubili življenje, skoraj vsi pa svoje prihranke, jasno kaže, da rešitve za našega človeka v tujini ni. Res je sicer, da zemlja ne plačuje za delo vsak mesec niti vsako leto, kakor to delajo gospodarji v tujini. Toda zemlja predstavlja za vsakega stalno, trajno vrednost in delo, ki je vloženo v zemljo, se nikdar ne izgubi. Vsi tisti, ki sedaj tavajo v Franciji brez gospodarjev, brez prihrankov, ko ne vedo od koga naj zahtevajo plačilo za svoje delo zadnje leto, imajo edino vrednost v tisti zemlji, kar je imajo doma. Naj bo to samo pol orala ali pa več, to jim je ostalo, tega jim ni mogla vzeti niti vojna, niti kdo drugi in ko oni sami ne bodo imeli od tega koristi, preide ta vrednost na njih naslednike.

Zadnji primeri v tujini ravno najlepše kažejo vsej naši mladini, da se s plača ljubiti domačo zemljo, boriti se za njo, pridobivati jo in pospeševati njeno vrednost z vsakdanjim delom. Kdor tega ne vidi danes, ta je zaslepljen ali pa nahujskan za brezsmiselnim izseljevanjem v tujino. Naši odgovorni činitelji v Prekmurju bodo morali v tem oziru pokazati tudi več razumevanja pri urejanju izseljevanja v tujino. Zadnji transport v Francijo je jasen dokaz, da je njihova politika v tem slučaju zgrešila.

Ljubljana, dne 5. julija 1940.

Casar Franc
banovinski tajnik JRZ

Vojno poročilo

V mednarodnem tisku se širi zmerom več novic o tem, kako se sedaj približuje obračun z Anglijo. Razmere v Evropi so sedaj že nekako postavljene v nov okvir, na zahodu ni več bojišča, na evropskih tleh ni več strnjene fronte in je na zahodu najbrž tudi dolgo več ne bo. Vojna proti Angliji bo nekaj čisto novega, nikdo pa še ne more prav razbrati, kako se bo izvedel ta najdrznejši poskus novega veka — prepeljati vojsko, ki naj zavouje angleške otoke.

Med Nemčijo in Anglijo so se nadaljevali številni letalski boji. Nemška letala so napadla mesta v jugovzhodni Angliji, angleška letala pa so na svoj način hotela doseči svoje cilje. Ope-

racijska vojna se je prejšnji teden prenesla na afriška tla in sicer na meje med Sudanom in italijanskimi posestmi. Italijanske čete so izvedle kombiniran napad, to je napad tankov, oklopnih vozil, topništva, pehote in letal na angleški postojanki Kasale in Galabat. Napad je bil izveden s tako silo, da so se angleške posadke morale umakniti iz obeh teh utrjenih mest.

Najzanimivejši pa je bil pač spopad, ki se je razvil med angleškim in francoskim brodom pred Mers El Kebirjem in Oranom v Alžiriji v severni Afriki. Anglija je sklenila, da ne more pustiti, da bi francosko brodom prešlo kdaj v sovražne roke. Predsednik angleške vlade Churchill je v

spodnji zbornici izjavil, da je bila angleška vlada v sredini junija pripravljena razvezati Francijo njenih zavezniških obvez, če bi Francija poprej odposlala svoje vojno brodom v angleška pristanišča. Francoska vlada bi naj bila sicer to obljubila, toda podpisano premirje z Nemčijo in Italijo je Franciji velevalo, da mora vse svoje vojno brodom poklicati domov in ko bo brodom v domačih pristaniščih, bo pod nemškim in italijanskim nadzorstvom razoroženo. Churchill je izjavil, da angleška vlada ni mogla verjeti v te obveze premirja in je bila prepričana, da bi francosko brodom prešlo kratkoma v nemške roke. Zato je angleška vlada dne 3. julija ukazala svojemu brodomu, naj iz Gibraltarja odpluje pred Oran in tam opravi nalogo, ki je obstojala v tem:

Dne 3. julija zjutraj je priplulo angleško brodom pred Oran in od poveljnika francoskega brodoma, ki je bilo v tem pristanišču, zahtevalo naslednje:

1. francosko brodom se naj priključi za borbo proti Nemčiji angleškemu brodomu;
2. če tega ne misli storiti, tedaj naj odplove v pristanišča Zahodne Indije, kjer se naj razoroži;
3. če pa tudi tega ne misli storiti, tedaj se naj v šestih urah potopi!

Francoski admiral je odklonil angleške zahteve in proti večeru ob 17:30 so angleške bojne ladje namerile svoje topove na ladje v Oranu in sosednem Mers El Kebirju ter začelo z vso silo streljati na brodom v pristaniščih. Streljanje je trajalo skoraj dve uri in med tem je bilo v Oranu prizadeto mnogo škode francoskemu brodomu. Veliki bojni ladji „Dunkerque“ in „Provence“ sta začeli goreti, bojna ladja „Bretagne“ pa je eksplodirala, ko je plula iz luke in hitela na visoko morje. Zavozila je na mino. Zgorela je tudi križarka „Magador“. Del brodoma je nato prebil angleški lok pred pristaniščem in zbežal v Toulon.

V svojem govoru je Churchill v popisu teh dogodkov izjavil, da je večina francoskega bojne brodoma že v angleških vodah. Računajo, da je ob podpisu premirja bila ena tretjina francoskega vojnega brodoma v Angliji, ena tretjina v Oranu, ena šestina v Casablanci in ena šestina v angleškem sredozemskem pristanišču Aleksandriji. Francoske vojne ladje, ki so na širokem morju, sedaj angleške vojne ladje love.

Tako se je bivše vojno zavezništvo med največjimi brodomi v Evropi končalo z največjo pomorsko bitko med bivšima zaveznikoma v vsej dosedanji vojni. Ta spopad je po vsem svetu seveda vzbudil izredno pozornost in zanimanje.

Bitka pred Oranom pa je tudi med Francijo in Anglijo zasekala veliko razpoko. Francoska vlada je sklenila takoj prekiniti vse diplomatske zveze z Anglijo. Tako se ločujeta zaveznika in prijatelja, ki sta skoraj 40 let hodila tesno ramo ob rami.

Nemčija in Italija sta sporočili francoski vladi, da zaradi zadnjih dogodkov ne zahtevata več, da bi se francosko vojno brodom razorožilo in da bi se demilitarizirala francoska pomorska oporišča na Sredozemskem morju: Toulon, Korsika, Oran, Bizerta in Mers el Kebir.

Po poročilu francoskega pomorskega poveljstva je bilo pred Oranom mrtvih 200 mornarjev, ranjenih pa 1500.

Francoske radijske postaje so v soboto zvečer 6. julija začele spet oddajati. Francoska vlada je zanikala vesti, da bi bila njena radijska in druga sporočila cenzurirana od nemških vojaških oblasti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Nedela

po Risalaj deveta

V tistem časi, gda bi se Jezus približavao k Jeruzalemi i zagledno mesto, se je razjokao nad njim, govoreći: O, da bi spoznalo i ti, konči na ete svoj den, štera so ti na mir. Zdaj je pa skrito pred tvojimi očmi. Ar pridejo dnevi na tebe, i opašejo te tvoji neprijatelje z nasipom, i obsejajo te, i te vkup stisnejo od vsej krajov: i na tla te povalijo, i sine tvoje, ki so vu tebi i ne nihajo v tebi kamna na kamni, zato, ka si ne spoznalo časa svojega pohodjenja. I stolpivši v cerkev, je začao zganjati tiste, ki so tam odajali i kúpivali, govoreći njim: „Pisano je: Moja hiža naj bo hiža molitve, vi pa ste ž njé napravili razbojniško jamo. I včio je vsaki den vu cerkvi.“ (Lukač 19, 41—47.)

„Tisti čas, gda se je Jezus približao Jeruzalemi i vido mesto, se je zjokao nad njim.“

Kristuš Gospod se jočel. Kak pomenliva reč je to! Če vidimo skuzo v očeh moža, nas to vznemiri. Skuza v očeh Kristuša pa nas mora v srce zadeti. Vej znamo, da je samo dvakrat jokao. Prvič ob grobi svojega prijatelja Lazara, drugič pa zdaj.

Pa zakaj se zdaj joče naš Gospod? Ali ga mogoče straši misel, da bo za par dni mogeo mreti strašne smrti na križu? Ne to! Vej je pripravljen iti v smrt. Ne, ne, Kristuš se ne joče nad sebov!

Evangelist pravi, da joče nad mestom Jeruzalemom. Zakaj? On zna, da bo v kratkom časi morao dati tam na gori Kalvariji, ki se dviga na njegovej desnici svoje življenje v spravo ljudem. Toda tam doli v Jeruzalemi jih žive na jezere, ki ne bodo meli nikaj od njegove smrti. Zakopani so namreč v strasti i pregrehe, trdovratni so v svojoj neveri, nikak ga neščejo priznati za od Boga poslanoga Odrešenika, zato jim tudi njegovo odrešenje nemre hasniti.

Ta miso se Jezusi zajeda v srce, to njemi povzročja skuze, da bridko zaplače, rekoč: „Da bi spoznalo tudi ti, posebno še te svoj den, ka ti je za mir, zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi,“ kak če bi njim šteo praviti:

O, da bi spoznali vsi, ki prebivate doli v Jeruzalemi, vse to, vse to, ka jedino vam more dati pravi mir i tolažbo! O, da bi se oklenili njega, ki tudi zdaj stoji pred vašimi vrati i klonka, da njemi odprete svoje srce! O, da bi spoznalo, posebno ti mesto, Jeruzalem, ki te je Bog tak visoko odlikovao. Vej si srce židovskoga naroda, vej si središče verskoga življenja, vej si bilo zatočišče največjih prorokov i shajališče vseh narodov. Vej sam tudi jaz ravno tebe največkrat včio pa opominao, proso tvoje vere i tvoje lübezni. O, da bi me štele spoznati posebno na današnji den, gda ti bije zadnja milosti puna vöra, gda jaz zadnjikrat prihajam, da te pridobim...

Toda pred tvojimi očmi je vse to skrito. Strast pa hüdobja sta te premamili, da neščješ priznati svojih pregreh!

Berden Pavel, novinec Družbe Jezusove

Žetev

Zopet smo dočakali čas, ko se zrelo klasje upogiba po naših poljih. Čaka, da pridejo žnjeci in ga pokosijo. Gospodar hodi dan za dnem gledat, ali je že zrne trdo, ali se že more začeti. Obenem ga pa obhajajo skrbi, kako bo spravil pod streho plod, ki ga je pričakoval od setve. Ta ali oni delavec pri hiši je bolan, tega ali onega so poklicali k vojakom. Žetev je tu, z delavci pa je težko.

Ne samo v naravi, na žitnih poljih, se približuje žetev. Tudi na njivah Gospoda Jezusa se bliža čas žetve. Tudi tam se upogiba težko klasje narodov in čaka, da pridejo božji delavci, misijonarji in misijonarke, pa ga pokosijo. O tem nam pišejo naši salezijanski misijonarji, o tem poročja naš jezuitski brat Ribaš iz Indije. Samo pogledjmo misijonska polja, kako so bela, kako so zrela za žetev! Indija, Kitajska, Japonska, vsa Afrika, Rusija... Kakor skrben gospodar, tako se

Papež o veselju kristjana

V proslavljanju te nebeške skrivnosti se veselje naših src povzdiguje, se poduhovlja, se zakoreninja v nadnaravno in teži k nadnaravnemu, hiteč k Bogu z vzvišenim izrazom molitve Cerkve: „da se pri vsej zemeljski nestalnosti naša srca ustalijo tam, kjer so prave radosti.“ (Prošnja četrto nedeljo po Veliki noči.) V sredi sporov in hrupa raznih posvetnih zadev se resnično veselje zateka k neomahljivosti duha, kjer se kakor v stolpu, nedostopnem za viharje, z zaupanjem zamakne v Boga in se združi s Kristusom, začetkom in vzrokom vsega veselja in vse milosti. Mar ni to svestvo kralja naših duš, Boga-otroka v betlehemske jaslji? Ko ta kraljevska skrivnost prešine duše in se vgnezdi v njih, tedaj se vera, upanje in ljubezen povzdignejo v zamaknenosti apostola narodov, ki kliče svetu: Živim, toda ne jaz, Kristus živi v meni! (Gal. 2, 20.) Ko se človek preoblikuje v Kristusa, Kristus sam s seboj obleče človeka, se poniža do njega, da bi ga povzdignil k sebi v tej radosti svojega rojstva, h kateri nas cerkvena liturgija nenehoma opominja, vabi in vzpodbuja, tako da bi se v nas ure-

sničila Njegova obljuba, da se bo naše srce veselilo in nam ne bo nihče vzel našega veselja (Jan. 16, 22).

Nebeška luč tega veselja in te tolažbe podpira zvestobo tistih, v katerih živi in jih razsvetljuje; ne more je zatemniti ali motiti noben strah ali trud, nobena bojazen ali trpljenje, ki bi se dvigalo ali hrumelo od spodaj. Ta luč je podobna

... škrjančku, ki se v zrak požene, zapoje in obmolkne zadovoljen z zadnjo sladkostjo, ki ga nasičuje.“

(Dante, Paradiso XX, 73.)

Kjer so drugi v strahu, kjer grenke vode žalosti in obupa zalivajo malodušne, tam duše, v katerih živi Kristus, zmorejo vse in se dvigujejo nad nered in viharje sveta z vedno enakim pogumom in gorečnostjo, da pojejo slavo božjim naredbam, božjim sodbam in božji veličini. V nevihtah se čutijo silnejše od viharja, od zemlje, po kateri hodijo in od morij, po katerih brodarijo, silnejše po svojem nesmrtnem duhu, po povzdignjenosti svojega srca k Bogu, *Sursum corda*, po svoji molitvi in združenosti z Bogom *Habemus ad Dominum*. (Dalje.)

Božični nagovor Pija XII.

Küpimo novomešni dar

našemi misijonarji-novomešniki g. Cigan Ivani iz Gančan

V dalnoj Indiji prikaže svojo prvo sveto mešo i začne svoje misijonsko delo med pogani, g. Cigan Ivan, novomešnik iz Gančan. Da bo znao Jezusovo vero širiti i duše za Njega pridobivati, je potrebno dosta moliti za njega i ga v siromaštvi podpreti. Kúpimo njemi za misijonarenje najbolj potrebne cerkvene reči. Te so: *Križ*, štiri stane 300 Din, *mešni bell plašč*, stane 2500 Din, *alba z dvema pasoma*, stane 700 Din, *koretel* stane 300 Din, *robčeki i korporal*, stane 300 Din, *kelih*, stane 1200 Din, *vrčki za vino i vodo*, stano 50 Din, *obhajilna patena*, stane 100 Din, *mešna kniga* stane 400 Din, *kadlilnica s čuntčkom* stane 200

Din, *posodica za sveto popotnico i olje*, stane 200 Din. — Gorečnost za božo hišo naj se pokaže pri našem narodi, širjenje Jezusove vere naj dobi v njem pomočnike. Ki ma občem, naj si zvoli šterikoli više omenjeni dar, ki pa toga ne more napraviti, naj daruje kakšikoli mali dar. Vsi pa molimo za naše misijonare, da dober Jezus blagoslovi s povrnjenom duš njihove trüde. Vse dare pošilajte na: *Uredništvo Marijinoga Lista Črensovci, Slovenska Krajina*.

Dozdaj smo dobili sledeče dare iz Gomilic: Vitez Roza 4 Din, Kolenc Geta 4 Din., Sobočan Ana 4 Din. — Bog povrni obilno.

Naši stiki z drugimi državami in narodi

z Bolgarijo

V Beogradu se je mudil dr. Mihael Genovski, urednik lista „Zemlja in trud“, z njim je bila njegova gospa, znana javna delavka v Bolgariji. Obiskala sta podpredsednika dr. Mačka, ministra dr. Čubriloviča in druge.

z Rusijo

V nedeljo 7. julija je prispel v Beograd prvi sovjetski poslanik v Jugoslaviji g. Pljotnikov z vsem osebjem poslaništva. Z njim je prišla tudi njegova žena Vera Aleksejevna in 4 letna hčerka Marina. Dopisnik agencije Tass g. Poletajev je takoj po sprejemu poslal prvo brzojavno poročilo svoji agenciji v Moskvi.

z Čehi

V nedeljo 7. julija je Slovensko planinsko društvo (SPD) proslavilo

40 letnico Češke kočje na gornjih Ravnih pod Grintovcem v Kamniških planinah. To kočjo je na svoje stroške postavila Češka podružnica SPD, ustanovljena l. 1897 z namenom, da pomorejo slovenskemu planinstvu in obenem okrepijo slovenski živelj v ogroženih obmejnih krajih.

s Slovaško

so se vršila trgovinska pogajanja. — Kakor poročajo slovaški listi, ki izhajajo v Jugoslaviji, je položaj Slovačkov, ki žive v zamejstvu, še najboljši v Jugoslaviji. Slovaki v Jugoslaviji so največ naseljeni v Vojvodini, Sremu in v Slavoniji. V Jugoslaviji živi 53.000 Slovačkov, ki imajo 26 slovaških ljudskih šol, ki hodi vanje 6500 slovaških otrok. Slovaški listi naglašajo, da imajo Slovaki v Jugoslaviji popolno svobodo kulturnega in gospodarskega razvoja.

tujino. Gospod Jezus da svojim delavcem vsakdanjega kruha, poleg tega pa ob koncu žetve bogato plačilo. Poslušajmo:

„Nikogar ni, ki bi zapustil hišo ali brate ali sestre ali mater ali očeta ali otroke ali njive zaradi mene in zaradi evangelija in bi ne prejel stokrat toliko: zdaj v tem življenju hiš in bratov in sester in mater in otrok in njiv, sredi preganjanja; v prihodnjem veku pa večnega življenja.“ (Mr 10, 29—30.)

Jezus nam veli: „Prosimo Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.“ Prosimo torej nebeškega Očeta, sedaj, v mesecu žetve in novih maš, da nam da dosti dobrih duhovnikov in da iz našega ljudstva pokliče mnogo misijonarjev in misijonark.

Ti pa, ki to čitaš, fant ali dekle, abiturient ali preprost človek, vprašaj se, ali ne bi mogel prav ti iti na Gospodovo žetev za delavca. Ako čutiš v sebi Jezusov glas, ki te zove, odzovi se mu! Ako ne veš, kaj ti je storiti, pojdi k svojemu duhovniku, on ti bo svetoval.

z Madžarsko

Beograd je obiskal madžarski pravosodni minister dr. László Radóczy in tako vrnil obisk našem pravosodnemu ministru dr. Lazi Markoviču. Na vojaškem pokopališču je položil venec na grob padlih madžar. vojakov, na Avali pa na grob neznanega vojaka. — V mali dvorani narodne skupščine je imel predavanje o razvoju madžar. sodstva. Posebej je opozoril na dejstvo, da madžar. sodniki uživajo popolno neodvisnost od upravne oblasti. — Dr. Radóczy in njegovo spremstvo so prejeli visoka odlikovanja naše vlade.

z Grčijo

so se vršila trgovinska pogajanja v Beogradu.

z Italijo

Italijanska vlada je tudi letos razpisala natečaj za deset štípendij za študije v Italiji v korist dijakov ali ukaželjnih jugoslovanskih državljanov, bivajočih v Sloveniji.

Mesečnik „Ravnopravnost“, ki izhaja v Beogradu, prinaša o Italijanih v Jugoslaviji te-le podatke: Po ljudskem številu leta 1931 je bilo v Jugoslaviji vseh Italijanov 9.396, med njimi je bilo 5.849 Italijanskih državljanov ter 3.547 naših državljanov. Največ jih je bilo v nekdanji savski banovini, namreč 4.176, v primorski banovini 1.580, v vrbinski 1.312. Za temi prihajajo zetska banovina s 667, drinska s 458 in dravska s 434 Italijani. Italijani imajo na otoku Krku svojo ljudsko šolo, otroško zabavišče, večerno šolo, kjer so tečajji za odrasle. Ljudsko šolo imajo tudi v Šibeniku in Trogiru ter Splitu, kjer imajo tudi otroško zabavišče in večerno šolo kakor na Krku. Na Hvaru imajo ljudsko šolo in otroško zabavišče. V Dubrovniku imajo ljudsko šolo, otroško zabavišče ter večerno šolo za odrasle. Nameravajo pa še ustanoviti ljudsko šolo v Kotoru Poleg tega imajo Italijani v Jugoslaviji 23 duštev in čitalnic. V Splitu in Dubrovniku imajo po eno cerkev, kjer kateheti italijanskih šol opravljajo za Italijane službo božjo.

z Nemčijo

Dozdaj je šlo v Nemčijo na sezonsko delo okoli 3000 jugoslovanskih poljskih delavcev.

Pred nekaj časa je nemški senator dr. Filip Popp dal zagrebškimi „Novostim“ izjavo, kjer govori med drugim tudi o številu Nemcev na Hrvaškem. Pravi, da je na Hrvaškem nad 100.000 Nemcev. „Ravnopravnost“, ki se peča z vprašanji narodne obrambe, odgovarja senatorju dr. Poppu ter pravi med drugim: „Število 100.000, ki ga navaja senator dr. Popp, je pretirano. Po podatkih ljudskega štetja iz leta 1931 je bilo v savski banovini vsega skupaj 2 milijona 662.130 Jugoslovancev ali 97,76% ter 80.301 Nemcev. Če od tega števila odštejemo 6791 državljano nemške države ter 2778 Judov, ostane le še 70.222 Nemcev. V 69 okrajih ter 17 mestih predstavljajo Nemci le v enem okraju 20% prebivalcev ter v enem mestu. Tudi po mestih je odstotek nemškega prebivalstva zelo nizek. Tako živi na primer v Osijeku 9721 Nemcev med 40.337 prebivalci. V Vinkovcih jih je 3141 med 12.267 prebivalci. V Zagrebu jih je 6287 med 186.000 prebivalci. Ta položaj se ni spremenil niti potem, ko je bila ustanovljena banovina Hrvatska, ker je število Nemcev v priključenih okrajih le malenkostno.“ Nato se list „Ravnopravnost“ peča s kulturnim pojmovanjem senatorja dr. Poppa, ki je sicer protestantski škof, ki pa je v ozkih stikih z novo nemško cerkvijo v Nemčiji, zaradi česar ga glasilo jugoslovanskih nemških obnoviteljev hvali, češ „da bo dr. Popp brez oklevanja sprejel novi nemški nauk o svetu ter tako manifestiral za strnjeno nemško narodno skupnost do države.“

Naši športniki

so tekmovali za mali srednjeevropski pokal v Budimpešti in v Bukarešti.

v Braziliji

v prestolici Sao Paulo je naš državljan Franjo Paternost lastnik in graditelj znanega predmestja „Villa Moinka Velka“ na prostoru, kjer je bilo nekaj zapuščeno polje. Bil je temu primerno pohvaljen od državne oblasti.

SKAD, Zavednost

privedi v dneh od 11. do 13. avg. t. l. počitniški študijski tečaj v Lendavi, na katerem bodo obravnavani mnogi aktualni prekmurski problemi. Vse tovariše, ki bodo itak dobili posebna vabila, prosimo, naj nam sporoče, ali se bodo tečaja udeležili ali ne, to pa radi tega, da bomo vedeli pripraviti hrano in stanovanje.

Z Bogom za narod! O d b o r

(Nadaljevanje s 1. strani)

Hitler se je neuradno mudil v Parizu. Posetil je Napoleonov grob in grob Neznanege vojaka. Nemških čet je v Parizu le malo. Nemški častniki stanujejo v velikih hotelih, na katerih je izobešana nemška zastava s Hitlerjevim križem. Stanovanja Parižanov so ostala nedotaknjena. V okolici Pariza je veliko nemških čet in te večkrat obiskujejo mesto na tovornih avtomobilih kot turisti. Te avtomobile spremljajo častniki, ki so že prej bili v Parizu in ki se spoznajo v mestu. Za red skrbi pariška policija v sporazumu z nemškim poveljstvom.

6. julija se je Hitler vrnil v Berlin. Prestolnica mu je priredila nad vse veličasten sprejem. Na kolodvoru so ga sprejeli odlični sodelavci stranke, množica pa je navdušeno vzklikala. To vzklikanje se je nadaljevalo ves čas Hitlerjeve vožnje od železniške postaje do kanclerjeve palače. Cesta je bila vsa posuta s cvetjem. Berlinsko prebivalstvo je kar teknovalo v izražanju veselja in hvaležnosti voditelju rajha. V trenutku, ko se je pripeljal kancler Hitler v Berlin, so zazvonili po vseh cerkvah prestolnice zvonovi.

Naslednji dan je bil pri Hitlerju sprejet italijanski zunanji minister grof Clano in ostal z njim v razgovoru 2 h 45'.

Nemci so izdali šesto „Belo knjigo“, kjer objavljajo tajne francosko-angleške dokumente.

Po drugih državah

V Mehiki so se 8. julija začele volitve za novega predsednika. Ponekod je med pristaši kandidatov prišlo do krvavih borb.

V Rumuniji je bila večkratna kriza vlade. Novo vlado bodo sestavljali sami člani „Železne garde“.

Španija si je ob priliki smrti urgelskega škofa prisvojila malo pirenejsko republiko Andoro (ima 452 km² in 6200 prebivalcev), ki je bila skoraj 700 let posest urgelskih škofov, od časov francoskega kralja Henrika IV. pa neodvisna republika pod skupnim varstvom urgelskega škofa in francoske republike.

Za naše izseljence v Franciji

Na prošnjo Kraljevskega generalnega konzulata v Marseille je naše Ministrstvo za zunanje zadeve poslalo 20.000 frankov kot pomoč našim evakuiranim, (ki so morali zapustiti svoje mesto) podanikom na jugu Francije.

Važno za kmetovalce

Naročitev plemenskih petelinov in jarkic štajerske pasme izvršite lahko preko svoje pristojne občine do 20. avgusta t. l. Plemenski petelini stanejo s subvencijo banovine Din 20, jarkice pa Din 25 komad. — Razkužilo za preprečevanje žitnih bolezni za razkuževanje semenja žitaric „Abavit-Novit“ — lahko naročijo kmetovalci preko svojih občin do 1. avgusta t. l. Vrečice razkužila „Abavit-Novit“, ki zadostujejo za razkuževanje 100 kg semenja pšenice ali rži, se bodo dobile le v omejenem številu preko občin po ceni Din 6, za 1 vrečico. V navadni prodaji stane ista vrečica Din 8*50. Vabi se kmetovalce, da si pravočasno do jesenske setve nabavijo prepotrebno razkužilo za razkuževanje žitnih semen. — Strokovno kmetijsko glasilo „Orač“, ki ga izdaja Kmetijska zbornica dravske banovine, skupno s Kmečko zvezo, ima iz Slovenske Krajine še vse premalo naročnikov. Vse občinske uprave, vse kmetijske strokovne organizacije bi morale naročiti vsaj po 1 izvod tega nujno potrebnega časopisa. Obenem pa bi morale med kmetovalci pridobiti čimveč naročnikov. Z izobraževanjem kmetovalcev bo rastla tudi stanovska zavednost slovenskega kmeta. — List „Orač“, ki izhaja mesečno enkrat, lahko naročite pri upravi „Orača“, Ljubljana, Tyrševa c. 38., za letno naročnino Din 20.

Žitne rožičke (ali stari krüh) kupim po najvišji ceni.
ALBIN SAGADIN
TRGOVEC, BELTINCI

GLASI
IZ SLOVENSKE KRAJINE
S Ó B O T A

Članom in članicam Slovenske dijaške zveze! — Obveščamo Vas, da je naš tabor, ki je bil pred kratkim odpovedan, ponovno dovoljen in se bo vršil od 20. do 27. julija v Kamniku, ne pa v Ptujju. Za dekleta se bo pričel tabor 20. jul. zvečer, končal 23. jul. zjutraj; za fante pa 24. jul. zvečer in končal 27. jul. zjutraj. Vsa podrobnejša navodila boste dobili na dom v zadnji številki Stražnih ognjev, kateri bo pridana tudi prijavnica, ki jo mora vsak izpolniti, kljub temu, da je izpolnil že prijavnico za ptujski tabor. — Tekmovalci! Onim, ki so se javili za tekmovanje v odbojki sporočamo, da smo to točko s črtali programa vsled pomanjkanja igralcev, ostale tekme pa se bodo vršile po določenem načrtu en dan pred taborom. — Zavodni odbor SDZ

Desetletnico mature so obhajali 3. julija bivši dijaki naše samoupravne gimnazije. Sestanek se je vršil v vsej domačnosti v kavarni Faflik. Sklenilo se je, da bo sestanek letos še enkrat in bo vsak posebej vabljen, da se ga ja polnoštevilno udeležimo.

Knjižnica Delavske zbornice po kratkem prisilnem presledku zopet redno posluje. Uradne ure so vsako nedeljo od 9 do 11 ure popoldan. Vljudno prosimo vse obiskovalce, ki so si izposodili knjige že meseca marca, da nam jih vrnejo, da tako lahko postrežemo tudi drugim obiskovalcem. Vso tukajšnjo javnost prosimo, da podpira to prosvetno in kulturno ustanovo našega delavstva.

Med gradbenim delavstvom se je začelo mezdno gibanje na podlagi kolektivne pogodbe stavbinskega delavstva za Slovenijo z dne 3. junija 1940. To delavstvo se je v tej borbi za svoje pravice poslužilo naše organizacije ZZD. Vsi tukajšnji gradbeni podjetniki se odločno upirajo proti tem zahtevam delavstva, kar je pa med delavstvom vzbudilo veliko ogorčenje. Javno opozarjamo vse podjetnike, da je kolektivna pogodba veljavna v vseh krajih Slovenije in zato tudi pri nas ne bo nikakih izjem, kakor je bilo to dosedaj, da je bilo naše gradbeno delavstvo prikrajšano pri svojih pravicah, ampak smo že storili vse potrebno, da pride tudi naše delavstvo že enkrat do svojih pravic. Ne prosimo, temveč zahtevamo, ker nam to po zakonu in vseh pravicah pripada.

LENDAVA

Umrla je žena uglednega slov. pekovskega mojstra ga Leonhard. Dobri pokojnici večno blaženost, preostalim iskreno sožalje!

G. Lakoš. Šolski upravitelj g. Šömen se prav lepo zahvaljuje vsem, ki so spremlili njegovo blago soprogo na zadnji poti; posebej zahvala duhovščini in učiteljstvu, šol. mladini in mnogim odličnim prijateljem. Vsem naj Bog plača!

Obiskali so Slovensko Krajino štirje gospodje duhovniki z Gorenjske i si pogledali Tišino, Soboto, Črensovce, Turnišče, Bogojino i Lendavo. Naše valoveče silje se je nad vse dopadnolno g. Demšari župniki na Zasipl pri Bledi, Govekari kateheti i kaplani Pogorelci na Jesenicah, štere je pripeljal v naš kraj naš domačin, g. Godina Jožef, jeseniški kaplan.

Strehovci. Na Petrovo proti večeri, gda se je tista velika nevihta približavala i je nebo vse žarelo, je tresnol na našem pokopališču v pokopališčni veliki križi i ga je razneslo. Zrok je bio té, ka poleg križa raste jalič, v šteroga je vdarilo i strela je potem z jaliča skočila na križ.

Službo je dobo naš domačin g. Raščan Jožef v Lendavi na sodniji. Iz srca nas veseli, da je vreden i potreben prišel do te službe.

Sovjetski poslanik Lavrentijev podpisuje odobritvene listine. Pred njim stoji naš zunanji minister dr. Cincar-Marković

Črensovci. Prvo novo sv. mešo v lendavskom dekanatu prikaže Vsegamogočnomi to nedelo, 14. julija, g. Kolenko Ivan, novomešnik. — Nad vse slovesno je sprejela črensovska fara svojega novomešnika, g. Kolenko Ivana v nedelo 7. julija. Vnoge stotine naroda so ga čakale pri križi pred farofom, pred njega so pa šli biciklisti, gasilci, mladina i dva konjenika z zastavov. Gda je prihajal g. novomešnik v družbi starišov i roda k križi, ga je pozdravo v imeni fare g. župnik Zadavec, zatem v zbornoj deklamaciji deca iz vseh vesnic, v imeni ženske mladine Vuk Güzela, v imeni moške mladine, združene v fantovskih odsekaj, pa Horvat Joško. Med igranjem godbe je novomešnik šo v cerkev, gde so se zospevale prav lepo litanije Srca Jezušovoga. Po večernici je priredil v Našem Domi g. Skok šolski upraviteo z Srednje Bistriče pevski koncert, ki je služo tudi k slavnosti dneva, k sprejemi novomešnika. Nad treseti deklin in nad 20 možkov i dečkov je zaistino krasno spevalo. Obisk v dvorani je bio jako veliki. — Regrutje so 3. julija spevali na kolaj, a neki sprevednejše so njim napravili nespametno šalo. Vzeli so njim dol s potača štesl i gda so dečki s celoga grla spevali i se začeli tirati s Hotize proti domi, se kola prevržejo, dečki pa skučejo. Največke vdarce po lici je dobo Törnarov Vinci. — Po nepoznanom zroki se je zagiftala noga Kolenko Mariči, Števana hčeri. Nogo so vrezali v soboškoj bolnici gor.

Lipovci. Naša ves se lejko po vsaj pravici postavi! Vej pa je dala svetoj Materi Cerkvi letos štiri novomešnike. Vsi štirje so salezijanci; so to sledeči gospodje: Geld Karel, Jakob Avguštin, Sraka Vinko in Sraka Avguštin. Šče edna posebnost bode, štera se na celom sveti le redko kda primeri: prvi trije izmed teh naštetih gospodov bodo najmre darovali novo sv. mašo istočasno dne 28. julija v farnoj cerkvi beltinskoj. Mislimo, da bo k toj izrednoj, redkoj slovesnosti prišlo od vseh strani množine naroda. Naša ves se z vso vnemo pripravla na te velki svetek. Primicijske slovesnosti v ednoj vesi v treh mestaj naednok, to bo tudi zanimivo. Kako bo na to srečno nedelo pri nas lepo, to bomo pa te že poročali v Novinah.

Beltinci. Naša fara je dela letos 8 novomešnikov; eden je že daroval novo sv. mašo v misijonih na Japonskom, eden jo bo daroval v Indiji, ostali pa pri nas, v svoji domači župniji. Mislimo, da se ne motimo, če rečemo, da je glede števila duhovnikov, ki jih je dala Cerkvi, naša župnija na prvem mestu med vsemi župnijami ne samo v naši škofiji, ampak v celi Sloveniji. Iz naše fare je namreč vseh duhovnikov 27! Od teh je 8 svetnih duhovnikov, 4 frančiškani, 13 salezijancev, 1 minorit in 1 premonstratenec.

Pertoča. Zdaj to nedeljo 14. julija pridejo k nam od Sv. Trojice v Slovenskih goricah g. vizitator tretjega reda p. Henrik Damiš.

ZAHVALA

Ob priliki prezgodnje smrti naše nepozabne soproge in matere

Leonhard Terezije
roj. Šinko

smo sprejeli mnogo izrazov sočutja, za kar se vsem toplo zahvaljujemo. Enako se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za spremstvo na zadnji poti ter za lepe vence in šopke.
V D Lendavi, dne 10. julija 1940.

Žaluoja družina

Čepinci pri Markovcih. V petek dne 5. julija je orožništvo odvedlo okrog 40 let staro ženo, ker je na sumu, da si je lastnovoljno odpravila plod.

Dobrovnik. Z odliko je naredil izpit za organista na škofijski cerkvenoglasbeni šoli v Mariboru naš domačin g. Jožef Ritoc. Čestitamo!

Dekla, dobi službo na nekom farofi, a naj se javi na Upravi Novin i prinese potrdilo, da je zanesliva i poštena.

Bogojina. Prejšnjo nedeljo smo slovesno sprejeli novomešnika g. Ludvika Varga iz Strehovec, ki bo daroval sveto daritev Vsemogočnemu v nedeljo 21. julija.

Tišina. Našega g. dekana, ki ga iz celoga srca lübi fara, je pičo na roki sumič. Od pika njim je roka otekla, se zastrupila i začela se je gnojiti. Otekline so vrezali v soboškoj bolnici gor, gnoj stiskali vö i se rana že celi, čeravno se ešče gnoji. Želemo njim kim hitrejše popolno ozdravljenje.

Cankova. V nedeljo 7. julija smo imeli lepo slovesnost. Novo sv. mašo je daroval g. Anton Žilavec iz Domajtnec. Mnogo ljudi od vseh strani našega Goričkoga je prišlo k novi maši. Pred mašo je pridigal o delu duhovnikovem v vznesenih besedah g. Kerec Viljem, kaplan iz senjske škofije, v kateri bo tudi g. novomešnik deloval. Pri maši so bili manudaktor pertočki župnik g. Varga, dijakon je bil kaplan iz G. Radgone g. Vahčič in subdiakon kaplan od Sv. Jurija g. Tratnjek. Popoldne pri pogostitvi, ki je bila v župnišču, so bili v prijetnem razpoloženju zbrani z novomešnikom njegovi sorodniki, in duhovniki od Grada, Sv. Jurija, Pertoče, Gor. Radgone ter dva bogoslovca. G. novomešniku želimo, da bi Gospod obilno blagoslovil njegovo delovanje!

Osebna novica. V 6. skupino je napredoval Fran Kolenc, katehet na I. moški meščanski v Mariboru, bivši urednik Novin. Čestitamo!

Pošta

Kučan Franc, drž. Ergela Karadjordjevo. Lanjšček Janezi smo še parkrat poslali Novine in priložili položnico. Kda plača, njemi znova pošlemo, ar tiskarna ne more poslati na porgo. — H. Š. Črensovci. Članek lahko priobčimo le kot „Poslano“, v katerem za vsako besedo plačati 2 Din in odgovarjate za vsebino. Drugače ne moremo objaviti, ker je tožljivo.

Razgled po državi

Na Bledu sta se sestala predsednik vlade Dr. Cvetkovič in Dr. Maček. Sploh je Bled, krasno letovišče z nebeško lepim jezerom, sedaj zelo obiskana točka in kraj razgovorov važnih osebnosti.

Katehetski kongres katoliških veroučiteljev naše države se je vršil v Sarajevu. Udeležil se ga je tudi soboški gimnazijski katehet g. Šoštarec.

V Ljubljani so v nedeljo 7. julija slovesno blagoslovili našo najlepšo mrtvašnico „Žale“ ali Vrt Vseh svetnikov, kakor jih je imenoval slavni umetnik Plečnik, ki je naredil tozadnje načrte z njemu lastno genialnostjo. Blagoslovitev je izvršil sam škof ljubljanski Dr. Rožman. — Na lepo urejenem vrtu stoji deset kapelic, od katerih je vsaka prav svojstveno zanimiva. Kapelice so posvečene sv. Petru, sv. Krištofu, sv. Janezu Krstniku, sv. Ahaciju, sv. Miklavžu, Adamu in Evi. Štiri kapelice pa so dvojne. Te so posvečene sv. Jakobu in Marijinemu Oznanenju, sv. Andreju in sv. Frančišku iz Asisija, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Jožefu ter sv. Juriju in sv. bratoma Cirilu in Metodu. — Slavnostni občni zbor slovenske „Akademije znanosti in umetnosti“ se je vršil 6. julija. Bila so prebrana imena novih članov-akademikov, ki so potrjeni s kraljevim podpisom, ter dopisnih članov. — Novi redni člani: v filološko-zgodovinskem oddelku univ. prof. dr. Fr. Stele, v pravnem univ. prof. dr. Milan Škerlj, v prirodoslovno-matematičnem univ. dr. M. Samec in univ. prof. dr. M. Vidmar, v umetniškem pa skladatelj Ant. Lajovic. Kot prvi dopisni člani pa so bili izvoljeni: slavisti dr. Anton Breznik, dr. Ivan Grafenauer in dr. Matija Murko, bogoslovni pisatelj dr. F. K. Lukman, prirodoslovci dr. Ivan Regen, prof. Ferdinand Seidl in dr. Alfonz Pavlin, zgodovinar dr. Lj. Hauptmann in zemljepisec dr. Anton Melik.

Slovesno je bila odprta cesta Šmartno—Vojnik pri Celju. Veljala je 1,275.000 Din. Odprl jo je ob navzočnosti številnega ljudstva g. ban dr. Natlačen.

List iz popotnega dnevnika

Moj prijatelj Anton je svoje vrste človek. Pravijo, da je včasih celo čudnih navad. Toda jaz ne verjamem vsega, kar ljudje govore. Rad pa verjamem, kar mi on sam pove, ker si vse zaupava. Snoči mi je ob večernem mraku dal popisan list; kar brez besede mi ga je dal. Midva namreč malo govoriva z besedami. Redko je, da mi da Anton kakšen list; če mi ga da, vem, da to že nekaj pomeni. Listu se je poznalo, da je iztrgan iz zvezka ali česa sličnega. Kvadriran je bil in prej majhen kot velik. Popisan je bil z drobno Antonovo pisavo. Bral sem:

V Prekmurju, na dan sv. Petra in Pavla.

Kar Ti zaupam danes, dnevnik in tovariš moj, Ti zaupam v naglici, ker se mi mudi. A zvedeti moraš, prijatelj moj. Pripetilo se mi je danes to, česar se drugi tako boje in ob čemur sem jaz žvižgal in se smejal. Deževalo je vso noč in še na vse zgodaj. Jaz pa bi na vsak način rad v Črensovc. Toda čevljev nisem imel; takih čevljev, ki ne bi delili mokrote z nogo. Odločil sem se torej, da pojdem bos iz bližnje Bistrice v Črensovc. Domislila sama na sebi ni bila napačna; vsaj meni se ni zdela ponesrečena. Saj sem nekoč celo bral, da je zdravo hoditi bosih nog po rosnih travah. Čudna pa se je zdela te vrste domislila drugim. Ni jim šlo namreč v račune, kako more človek z „boljšo obleko“ bos na črensovsko „vulico“ — in še mimo žandarmerije. Pa še celo ob zgodnji jutranji uri. — Ne, to ne gre!

Zato me je ob povratku med žitna polja dohitel orožnik z resnim namenom, da me ogovori in da se prepriča ali sem pristen potepuh ali

ZALAR: Višnje, brusnice, črnice

Višnje. Kompot ali jesih. Višnje dajemo na sonce. Vzemimo 4 litre višnje, vmes daj 2 kg cukra in polj z jesihom. Ni treba, da je jesih močen, ker so višnje kisle. Tako naj bo na soncu 8 dni. Čez 8 dni ta sok pokuhaj, daj vmes še cimeta in klinčkov, polj mrzlo na višnje in naj ostane še dva tedna na soncu, da bo prav fino. Višnjev jesih je zelo imeniten. Nalij na višnje vodo i naj vre na toplini 150.

Brusnice. Na 3 ali 2 kile brusnic vzemimo 1 kg cukra. Tako naj en dan stoji. Mešaj pa ne smeš dosti več, da ne razpadejo. Le rahlo jih drugi dan prevri. Malo rdečega vina in cimeta lahko zraven daš. Le pazi, da ne zgube lepe rdeče, svetle barve. Ta lepa barva brusnic razodeva znanje kuharice. Zato en dan uležavaj v sladkorju, da je drugi dan že vse s cukrom prepojeno, da se naglo prevre. V lastnem soku jih pa ohraniš, če jih v glinasti kozici imaš en dan, potem jih v toplo pečico postaviš, da se počasi zelo segrejejo in skupaj padejo, a ne zavrejo. Tako tople daš v kozarce, seveda v ogrete kozarce. Ohlajeno zavežeš, ko rabiš, pa v zimski daš sladkor, cimet in rdeče vino v ta kompot. Služijo kot priloga k zajcu, zrnji ali sploh k divjačini. — Če hočeš imeti žolico, brusnice skuhaj z enako težo sladkorja v lastnem soku.

Sok od borovnic ali črnice. Sok se lepo dela le, če je mnogo jagod. To pravilo je splošno za vse soke. Zmečkaj 8 l. črnice in jih postavi v velikem kozarcu, kot ga imaš za kumarce kvasit za 10 dni v toplini do 150, a ne na soncu, ampak v kuhinji ali v topli kleti, kjer se rade skvasijo. Potem precedi sok skozi krpo v skledo, kjer naj sok uležava par dni, da se popolnoma izčisti. Lahko ta sok 10 minut kuhaš, sok z enako težo sladkorja in napolniš v kozarce. Pene si vse pobrala, ko si kuhala sok. Tri dni naj

Tri brezmesne dni imamo po novi uredbi. V sredo, četrtek in petek mesarji ne bodo smeli sekati in prodajati mesa, v javnih gostilnah in kuhinjah bo meso tudi prepovedano. Prepovedano je goveje, telečje in svinjsko meso, dovoljeno pa je prodajati tiste dni drobovje. Uredba tudi dovoljuje klati telce, če niso za pleme ali pa, če so važni vzroki za zakolj. O tem pa odloča oblast. To je brez dvoma velika olajšava za kmeta.

Strele je dne 3. julija udarila med nevihto v Bonačevo tovarno papirja na Količevem pri Domžalah. Zažgata je tri velika skladišča, ki so vsa zgorela. Škode je na milijone.

V Beogradu je 8. julija odstopil notranji minister Dr. Mihaldžič, zastopá ga predsednik vlade g. Cvetkovič.

pa le kakšen — vojaški begunec. Resno me vpraša najprej, od kod in kam. Kaj naj bi mu rekel? Odgovoril sem, da potni študent. Kaj bolj pametnega se pri najboljši volji nisem mogel spomniti (premišljal sem namreč pravkar ali je bistrički dolgo naglašeni a bolj podoben o-ju ali zaprtemu a-ju), dasi sem vedel že naprej, da ga bom tako polomil. In sem ga tudi — pa še prav pošteno. Žandar je postal takoj bolj uraden. Kako pa tudi ne bi, ko pa je danes lahko „potni študent“ vsakdo. Bilo je treba pokazati črno na belem, ali sem res to, kar sem (včasih se to namreč težko izpriča). Prvo sem pokazal Prometno knjižico za kolo. Seveda Prometna knjižica in bosonogi „popotni študent“. Kje da imam kolo, zakaj, da ga nimam s sabo; kje, da sem kupil to čudno kolo, ki doma plesni, ko jaz pešočim bosonog po dežju, je bilo čisto naravno in z mojo nesrečno Prometno knjižico takorekoč izzvano vprašanje, da sem pustil kolo doma zavoljo dežja, ker da ga pač nočem nositi na pleh, sem se izgovarjal in molil ljubemu in neljubemu izpraševalcu legitimacijo Počitniške zveze za polovično vožnjo. Seveda! Na legitimaciji je bila še nekam krščanska slika, jaz pa danes nisem nič preveč krščanskega videza (neobrita brada se mi namreč razrašča po vsem obrazu). Vendar pa je pokazal moj motritelj precej smisla za primerjanja in ugotavljanje identičnosti slike s slikano osebo.

„Da, nos je vaš in tudi pika pod zenico v levem očesu“, je modro uganil. Kaj pa!

Toda legitimacijo počitniške zveze ima lahko tudi kakšen vojaški begunec, če ne celo kaj hujšega, n. pr. sovražnik št. 5. — in mož je odločil, da se vrneva skupno na žandarmerijo, češ, da bi me narednik rad videl. Kdaj bi si morda štel v čast, če bi me kdo rad videl, tokrat pa mi ni bilo

bo sok le s krpico pokrit. Po par dneh ga z zamaškom zapreš, zapečatiš in shraniš za zimo. Če pa pripraviš surov sok, daj na 8 litrov soka 1 kg cukra in zmešaj, potem šele kvasi 10 dni in neprekuhano nadevaj v kozarce. Limonin sok in cimet spada v črnice. Vse sadje, soki in kar že z zamaškom zapremo, mora v kleti pokončno stati, da sok ne pride v dotik z zamaškom, ker sladkor povzroči s stikom v zamašku novo vrenje. Zamaške vedno prekuhaj in še v alkoholu namoči, potem šele izsušene vtakni v vrat steklenice. Po vrhu pa še s smolo zamaži, da ustaviš prodiranje zraka. Ali vsaj še s pergamentovim papirjem ovij. — Če pa borovnice ukuhaš, jih gosto ukuhaj in daj na 1 kg sadja 1/4 kg cukra.

Štrukelj od črnice ali borovnic. Ta je malo znan. Pa ko pride v navado, ga vsako leto dela gospodinja. Saj ni drag, hitro narejen in nasiten. Naredi bolj čvrsto testo, moka, sol, topla voda in eno žlico olja, oljčnega, da se bo lepo vleklelo testo. Naj počiva pol ure. Na razvaljano testo potrosi jagode, povrh cimet in jih pocuraj zelo močno, a po jagodah potrosi še drobtinice, katere si v masti prepraži. Razmeroma naj bo mnogo drobtinic, ker so jagode zelo sočnate. Drobtinice popijajo nekoliko soka, ko jagode pečene pokajo. Naredi velikega, saj ne rabi ne jajc, ne smetane, iz slabše moke je tudi dober. Peči ga v pomazanem pekaču in močno polij po vrhu z mastjo. Nareži spečenega na velike kose in daj napol toplega na mizo. Po vrhu ga še potrosi s sladkorjem. Študentje, kosci, žanjice, otroci, vse bo sito, tako je dober. Naj bo bolj trdo delan, ker v peki zelo zvoedeni in se zmečča od borovnic, ki jih je itak sama voda ali sok. Tudi izletnikom ga speci za na gore. Za hotele pa ni, ker umaže ustnice.

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev Slovenske Krajine v Črensovcih naznanja:

Poslala je vodjom naših delavcov v Bačko, Banat, Baranjo itd. Marijine liste, naj bi je brezplačno razdelili med delavce. Vsi so to včinoli, edino Lazar Štefan ne. Tri tjedne je držal tam poslano Marijine liste, nato je pa vrno, ne da bi je pogledno. Mi proti tom protestiramo. Naši delavci so poleg telovne hrane potrebni tudi duševne, štero jim šče poskrbeti Marijin list. Posebno mladina je toga potrebna. Delovodja pa brezplačno poslanih Marijinih listov ne razdelo med katoliško mladino, štera njemi je izročena, zato takšni človek ne sposoben, da bi se njemi mladina izročila v vodstvo.

prav nič do novih poznanstev. Ko bi bilo vsaj zvečer, recimo kakšen tak večer, ko na svojem kolovratenju nisem mogel dobiti mesta, kamor bi položil glavo. Toda tokrat je bilo jutro; sicer megleno in krmežljivo in solzavo, a dan je bil še ves pred mano. Dan, ko bi rad delal, ne pa počival v neželjeni družbi in v neprijazni postajni celici.

Skušal sem torej dokazati svojo resničnost z oficirsko in z akademsko legitimacijo, z indeksom in z vsem, česar sem se spomnil ta čas. Toda vse to je bilo doma, ne pa „na licu mesta“.

Ostalo je pri tem, da se vrneva na stanico. Moj sopotnik je bil ljubezniv in mi je hotel delati družino. O meni pa splošno pravijo, da sem samotarski. Če kdaj, je prišla prav zdaj ta moja lastnost še posebno do izraza. Zahvalil sem se mu za dobro voljo in mu dejal, naj gre naprej, ali pa ostane zadaj. Vsa okna so bila namreč že polna radovednih oči in zvedavih ušes. Ubogal me je in pogнал kolo, pa se je še pravočasno spomnil, da bi se jaz lahko premislil in se obrnil nazaj. Obrnil je torej on, in kolesaril za mano.

„Dobro jutro! Želite?“ sem pozdravil narednika. Postavil se je z vso resnostjo v pozici izpraševalca.

„Zakaj hodite bos?“

„Ker je blato in moji čevlji niso blata navajeni!“

„Pa bi vsaj nekaj dali na noge.“

„Na primer — čevlje.“

„Pa če imajo samo podplat in jermene?“

„Ne, druge, prave čevlje mislim!“

„Mi jih moj finančni minister za enkrat ne dovoli.“

„Dobro, zakaj ste hodili tu mimo?“

„Tam malo naprej je cerkev?“

„Kaj pa ste tam?“

„Kar navadno kristjan ob nedeljah in praznikih.“

(Molk).

Razpis učiteljskih mest

na zasebni dvorazredni trgovski šoli s pravico javnosti v Murski Soboti.

Šolski odbor podpisanega združenja razpisuje

dve kontraktualni učiteljski mesti

na svoji dvorazredni trgovski šoli in sicer

1. mesto učitelja — komercijalista, diplomiranega absolventa komercijelne visoke šole, in

2. mesto učitelja — slavista, diplomiranega filozofa.

Nekolkovani prošnji za mesto, je priložiti rójstni in krstni list, domovnico, dokazilo o zahtevani strokovni kvalifikaciji (diplomsko izpričevalo) ter kratek curriculum vitae.

Prejemki se odmerjajo po zakonu o državnih uradnikih; po njem je urejeno tudi napredovanje.

Prošnje je dostaviti na spodnji naslov do 31. julija t. l.

Murska Sobotá, dne 6. julija 1940.

Združba trgovcev za srez Murska Sobotá v Murski Soboti.

Izjava

Podpisana starša Cigan Martin in žena Cigan Barbara roj. Žalig, posestnika v Gančanih št. 171. izjavljava, da za svojim sinom Štefanom ne priznava nobenega jamstva in nobenega odplačila v slučaju, če bi si on kje na najin račun izposodil denar ali se na kakršenkoli drug način kje zadolžil. To najino izjavo potrjujeva s svojim lastnoročnim podpisom.

Cigan Martin in žena Cigan Barbara, roj. Žalig, v Gančanih hš. št. 171.

Radi velike zaloge manufakturnega in specerjskega blaga prodajam še vedno po nizkih cenah, ter imam na zalogi Radensko in Petajnsko Slatino po Din. 2-50 za 14 dl. steklenico. Pri večjem odjemu popust.

Se priporoča
FERDO HORVAT
trgovina z meš. blagom
BOGOJINA

Sodarskega (pintarskega)

pomočnika in vajenca sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu.
FRAN REPIČ, sodar, Ljubljana, Trnovo.
Nastop takoj!

Cena oglasov:

Cela stran 800 Din, pol strani 400 Din
Mali oglasi 15 Din
Poslano med tekstom vsaka beseda 2 Din

„Pokažite Vaše dokumente.“
(Pregled in primerjanje, primerjanje in pregled).

„Dajte vse sem!“

Dal sem mu strgane platnice dijaške knjižice; menda iz zadnjega gimnazijskega razreda. Oči so mu ostale na stenografskih zapiskih. Naredil se je važnega in prelistal papirje in ravno tako resno vse vrnil. — O, gospod narednik, zakaj ne znate stenografije! Brali bi n. pr., da pomeni ščava v Črensovcih isto kar goričke pomlje in da jedo črensovski otroci ščave, gorički pa ščavo. Mogli bi tudi prebrati, da sem bil dan prej pri starejšem učitelju in ga blagroval za njegovo radovoljnost; da sem imel dva dni prej zanimivo dogodivščino s cigancem v Beltincih; da je istega dne mislil vaški očanec v Gomilicah, da mu bo pogovor z mano povečal davke, ali še drugo kobilo v Čakovec odgnal; da sem dobil iz Ljubljane obvestilo, naj nemudoma vrnem neke knjige; da je Korš dobro prevedel Prešerna v ruščino; da... da... da... O, še mnogokaj bi zvedeli, gospod narednik. Vi pa ste se zadovoljili z druge vrste globino: Vprašali ste, kje stanujem v Ljubljani; isto, kot, če bi jaz Vas vprašal, kje se odcepi železnica v Chicagu za Newyork.

In ko ste se — Bog vedi kako — prepričali, da moja bosonogost ni škodljiva za občo varnost, ste mi z nasmehom vrnilo dokumente. Ne zamerite mi, če sem si žvižgal, ko sem odhajal od Vas; bilo je vse iz vesele zavesti, da so skrbniki naše varnosti stalno na straži — in da imam eno veselo dogodivščino več. — Čujte še nekaj, gospod narednik! Ko sem prišel na Bistrico, sem že zvedel, da ste me zvezali in gnali... Nehote ste priskrbeli črensovski fari gradiva za veselo pogovore za dva praznična dneva. Zahvaljeni in pozdravljeni!

V r a n